

Дві сторони одного кордону

Норвезько-фінсько-російський кордон має багату історію, починаючи з 18 століття, коли був встановлений кордон між Швецією (яка правила Фінляндією) і Данією-Норвегією. У 1751 році між двома країнами було підписано договір про визначення кордону, а в 1738-1751 роках проводилися польові дослідження і переговори для остаточного узгодження деталей. Для позначення кордону були встановлені стовпи, а саамам було надано право вільно перетинати кордон зі своїми оленями, що вони робили протягом століть.

За результатами російсько-шведської війни 1808-1809 рр. Фінляндія стала частиною Російської імперії, що обумовило укладення у 1816 році між Росією та Швецією (яка з 1814 року була в Унії із Норвегією) нового договору про визначення кордонів. У 1852 році кордон між Норвегією, Фінляндією та Росією було закрито, що спричинило проблеми для саамів, які потребували доступу до фінських лісів для випасу оленів взимку.

Сьогодні норвезько-фінський кордон має довжину 736 кілометрів і позначений бетонним каїрном (прим. перекладача - штучно складена купа каменів, найчастіше конічної форми) на західній ділянці, де обидві країни межують зі Швецією, і кам'яним каїрном на східній ділянці, де обидві країни межують з Росією. Як Норвегія так й Фінляндія входять до Шенгенської зони, що дозволяє легально перетинати кордон без оформлення митних декларацій та паспортних перевірок. Водночас, угода між двома країнами дає право митникам здійснювати митне оформлення та перевірки для обох країн.

Уздовж сухопутного кордону в лісових масивах залишилась 8-метрова лісосмуга, а майже половина кордону проходить вздовж річок Анарйока і Тана. Західна частина кордону проходить через безлісі гори, а східна частина Норвегії, включно з містом Кіркенес, розташована між Фінляндією і Росією і виходить за межі фінського кордону. Загалом, норвезько-фінсько-російський кордон маючи унікальну та цікаву історію продовжує слугувати важливим зв'язком між цими сусідніми країнами.

Кордон між Норвегією і Росією складається з 195-кілометрового сухопутного кордону між Сьор-Варангером, Норвегія, і Печенгським районом, Росія, і 23-кілометрового морського кордону у Варангер-фіорді. Гарнізон Сьор-Варангера патрулює норвезьку сторону, а Прикордонна служба Росії - російську. Дві третини кордону проходять по річках Пасвік і Якобс. Незважаючи на велику протяжність кордону, існує лише один

Карта: *The Barents Observer*

легальний пункт перетину - Сторског у Норвегії та Борисоглібський у Росії на трасі E105, найпівнічнішому автомобільному переході Європи. Інші пункти перетину існують, але вони не є відкритими для громадськості.

Прикордонні правила

З російського боку паркан з колючого дроту з датчиками тягнеться від Баренцева моря до Фінської затоки. Паркан розміщений на відстані від 0 до 5 кілометрів від кордону, і в його межах знаходиться прикордонна зона безпеки. Жодна цивільна особа не має доступу до цієї зони.

Російська сторона кордону: Огорожа з колючого дроту визначає зону прикордонної безпеки. Фото: Томас Нільсен, The Barents Observer¹

На норвезькій стороні немає жодних фізичних перешкод, і цивільні особи можуть вільно пересуватися прикордонною зоною. У двох прикордонних річках дозволено керувати суднами та ловити рибу. Всі судна повинні бути зареєстровані; реєстраційні знаки повинні бути встановлені на обох бортах човна, а діяльність дозволена тільки в денний час доби. Риболовля та катання на човнах дозволені лише на норвезькому боці річки, проте у вузьких протоках Пасвікельви можна проїхати і з російського боку, якщо не зупиняти човен. Прикордонні буї на річці позначають лінію кордону.²

Паркан з колючим дротом проти сафарі на королівських крабів

Норвезьке прикордонне законодавство дозволяє туристичній галузі скористатися унікальною арктичною природою і запрошує людей відвідати прикордонну територію. "Прикордонне сафарі" стало визначною пам'яткою прикордонного міста Кіркенес:

¹ Незалежний спостерігач (2023) "Норвезькі прикордонники". Отримано з <https://thebarentsobserver.com/en/content/norwegian-border-guards> (26.04.2023).

² Politiet (2023). "Норвезько-російський кордон". Отримано з <https://www.politiet.no/en/english/the-norwegian-russian-border/#Travel-only-allowed-when-daylight> (26.04.2023).

Activities Summer

Riverboat

King Crab

E-Bike

Riverboat Safari

King Crab Safari

E-Bike

Quad Safari

Riverboat Safari to Boris Gleb - an icon of the Norwegian border history. You'll learn that the cultural history of the Laplanders and the Orthodox church are closely connected to the border area. You'll be as close to the border that you can almost touch it!

King Crab Safari by riverboat to Boris Gleb. Meet and eat the King crab from our crab pots. We serve you fresh King Crab with white wine, cloudberry with cream, followed by coffee or tea.

Quad Safari to the Norwegian border at Skafferhullet, a former border crossing point, from where we can observe a Russian dwelling and a Russian chapel. At today's border crossing between Russia & Norway, Storskog, we will have a break with coffee/tea.

Quad Safari to the Pasvik Valley. After starting into the Siberian Taiga Forest we stop at a bear's cave and visit the Hight 96, where we can have a look at the Russian city Nickel. Then will we drive to Svanvik, where we visit the Øvre Pasvik National Park Center, the Svanvik Chapel, and the border river between Norway and Russia.

Barentssafari - одна з компаній, що пропонує унікальні прикордонні враження для туристів, які відвідують північ Норвегії. Ілюстрація: Отримано з веб-сторінки компанії³

Оскільки Кіркенес також є кінцевою точкою знаменитого прибережного рейсу "Хуртігрутен", іноземні туристи - звичайне явище в цьому маленькому містечку, що робить відмінності між двома сторонами одного кордону ще більш значущими.

Водночас контраст обох сторін ще більше зачаровує і розпалює людську цікавість, показуючи неосяжну прірву двох світів. Думка про паркан з колючого дроту по той бік кордону - надає річковому сафарі додаткового відтінку..

³ <http://www.barentssafari.no/en/home/> (26.04.2023).